

Középkori egyetemes történelem 2. OTR1009L és

OTR1023L (elmélet és gyakorlat)

2023/2024. tanév 1. félév

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

A foglalkozásokon történő részvétel: TVSZ. 8. 1. alapján szabályozva.

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja és ütemezése:

A hallgató érdemjegye 2, nem elégtelen részjegy átlaga: a gyakorlat tananyagból írt zárthelyi dolgozat érdemjegye + az elméleti tananyagból a sikeres írásbeli dolgozatvizsgajegye.

A zárthelyi időpontja: 2023. október utolsó hete (a levelező hallgatókkal való

egyeztetés alapján).

Az elmélet témakörei:

1. Nyugat – Európa királyságainak politikai és gazdasági helyzete a XI. században, a Szentszék és a Német – római Birodalom kapcsolata, a „keresztes eszmerendszer”.
2. A Bizánci Birodalom külpolitikai helyzete a XI. században, Kis – Ázsia és Közel – Kelet hatalmi helyzete 1095 előtt.
3. II. Orbán pápa és az 1. keresztes hadjárat (1096-1099), céljai, keresztes államok kialakulása, a lovagrendek létrejöttének okai és feladatai a Szentföldön.
4. A második, harmadik, és a negyedik keresztes hadjáratok elemzése és értékelése.
5. II. Frigyes császár diplomáciája a Szentföldön (1228-1229) és IX. Szent Lajos egyiptomi hadjárata (1248-1254).
6. A Mameluk Birodalom sikeres harcai a keresztesek ellen (1265-1291). A keresztes hadjáratok kritikus értékelése.
7. Keresztes eszmeiség az Ibériai – félszigeten, a reconquista folyamata, a keresztény királyságok kialakulása, területi növekedése és határaik rögzülése, a visszafoglalás hatása a gazdasági – társadalmi struktúrára, a kialakuló államok etnikai – vallási – kulturális jellemzőire.

A gyakorlat témakörei:

1. A vertikális és horizontális társadalomszerveződés sajátosságai a középkorban, a vertikális struktúrák felbomlásának okai.
2. A rendek kialakulása Nyugat-Európában és a rendi-képviselési testületek típusai.
3. A rendi-képviselési testületek struktúrája, jogkörei.
4. A francia államfejlődés folyamata a Capeting - dinasztia uralkodása alatt (987-1328). II. Fenséges Fülöp, Szent Lajos és IV. Szép Fülöp kormányzati politikája.
5. Az angol állam fejlődésének folyamata III. Edward hatalomra kerüléséig, 1327-ig. Az angol-francia I. Százéves háború (1154-1192-1259). A Magna Charta tartalma, kibocsátásának bel- és külpolitikai okai.
6. Az angol parlament jogosítványai III. Edward uralkodása alatt (1327-1377).
7. A II. Százéves Háború (1337-1453) kiváltó okai, a koronák céljai, a háború szakaszolása, a négy szakasz alapvető katonai – diplomáciai és belpolitikai eseményei Angliában és Franciaországban.

Ajánlott irodalom:

1. Európa az érett és kései középkorban, XI. – XV. század. Szerk. Angi János és Bárány Attila. Multiplex Média. Debrecen, 2001.
2. Duby, G.: Emberek és struktúrák a középkorban. Magvető Kiadó. Budapest, 1978.
3. Duby, G.: Franciaország története: a kezdetektől a Bourbon-restaurációig. Osiris Kiadó. Budapest, 2005.
4. Runciman, St. : A kereszties hadjáratok története. Osiris. Budapest, 1999.
5. Molnár Máté : A templomos lovagrend alkonya. Miles Christi, MMX, Budapest
6. Jones, D. : A templomosok. Kossuth K. 2018.
7. Jean de Joinville : Szent Lajos élete és bölcs mondásai. Balassi Kiadó, Bp. 2017.
8. Jones, D.: A keresztiesek. Kossuth K. 2020.
9. Geoffroy de Villehardouin: Bizánc megvétele. Európa K. 1985.
10. Robert de Clari: Konstantinápoly hódoltatása. Balassi K. 2013.
11. Roger Crowley: Az elátkozott torony. Park K. 2019.
12. Michael Wood: Anglia múltjának nyomában. Alexandria K. 2007.

Nyíregyháza, 2023. augusztus 28.

Dr. Aszalós Éva
főiskolai docens